

LONTOON KIRJEPOSTIN JÄRJESTELYIDEN KEHITTYMINEN 1584-1855

synopsis

Merkitys

Lontoon postihistoria on monitahoinen ja haastava. Monitahoinen esimerkiksi siksi, että Lontoossa toimi yhtä aikaa toisistaan erillään yleinen kotimaan posti, ulkomaan posti ja paikallisposti, joista kullakin oli Lontoossa omat postitoimistonsa, postinkantajansa, taksansa ja leimansa. Haastavuus ilmenee esimerkiksi siten, että Lontoossa oli käytössä varsin laaja joukko erilaisia leimoja, joista monet ovat vaikeasti tavoitettavia.

Kuten seuraavassa nähdään Lontoon oli aivan keskeinen toimija Iso-Britannian sisäisessä ja ulkomaan postinkulussa sekä hyvin keskeinen toimija maailman postinkulussa. Kun tuohon lisätään Lontoo suurena, brittiläisen imperiumin pääkaupunkina ja se, että Lontoon ja Iso-Britannian postilaitos toimi esikuvana monen maan postilaitokselle Lontoon postihistoria on filateelisesti tavattoman merkittävä.

Kehittyminen

Kokoelma osallistui lokakuussa 2012 Perth:ssä järjestettyyn Englannin kansalliseen näyttelyyn. Tämän näyttelyn tuomariston mielestä vuoteen 1901 päättyvä ajanjakso on liian pitkä, yhden sivun mittaiset alaluvut eivät ole parhaita mahdollisia ja kirjattu lähetys puuttuu.

Nyt kokoelman ajanjakso on lyhenentty päätymään vuoteen 1855. Tämä on hyvin luonteva päättymisajankohta, koska 1856 säteittäisiin postilinjoihin (riders) pohjautua postinkuljetusjärjestelmä korvautui postialueilla (districts), joilla jakelu tapahtui aluekonttoreihin tukeutuen.

Ajanjakson lyhentämisellä kokoelmasta vapautui tilaa __ sivun verran. Tämä vapautunut tila on käytetty laventamaan muun muassa mainituja yhden sivun mittaisia lukuja. Mukaan on tullut myös täysin uusi aihepiiri, nimittäin Lontoo ulkomaanpostin risteys-/välityspaikkana. Myös kirjattu lähetys on saatu mukaan.

Tutkimus

Aiheeseen liittyvä tieto on hajallaan, jonka vuoksi kokoelman aiheeseen perehtyminen on edellyttänyt varsin laajaan lähdekirjallisuuteen kohdistunutta syvällistä paneutumista. Lisäksi suoritettua vertailevan tutkimuksen tuloksena on löydetty käyttöaikoja ja jopa leimapainanteita, joita kirjallisuus ei tunne.

Perth:n näyttelyn tuomaristo piti kokoelman tietoja hyvinä.

Laatu

Kokemusperäisesti on todettavissa englantilaisten leimapainanteiden laadun olevan kertaluokkaa kehnompia kuin suomalaisten 1800-luvun leimojen laadun. Kohteiden hankinnassa on nähty paljon vaivaa ja esitetty materiaali edustaa parasta saatavilla olevaa laatua.

Perth:n näyttelyssä materiaalia kehuttiin.

Harvinaisuus

Edellä mainittuun laatuun liittyen kaikki kohteet ovat vähintäänkin epätavallisia. Joukossa on myös useita harvinaisia kohteita (harvinaisuusmäärittely pohjautuu kirjallisuudessa esitettyihin tietoihin). Aivan erityistä huomiota ansaitsevat kohteet ovat:

- The Carries -kirje (s. 3)
- Kahteen suuntaan kulkenut sisällissodan aikainen yksityinen kirje (s. 5)
- Ensimmäisen tyypin Bishopmark vuodelta 1773 (s. __)
- PD-leimattu kotimaan lähetys (s. 16)
- 4d Post -lähetys (s. 32)
- Käänteinen N-kirjain Dockwra-tyyppisen leiman peny-sanassa (s. 35)
- Kirjallisuudessa tuntematon Cable St -receiving housen 3D-leimatyyppi (s. 44)
- Free -leimatut lähetykset (s. 59, 60 ja 62)

- 'Above number' -leimaus (s. 66)
- Hyvin aikainen kokeellinen musta Maltese Cross -leimapainanne (s. 68)
- Inland Office:n leimapainanne D-kirjaimella (s. _)
- London District Post:n maaseutualueen postitalon leimapainanne (s. 70)
- London District Post:n pääpostitoimiston kirjattun postin leimapainanne (s. _)

Perth:n näyttelyn tuomaristo ihasteli kokoelman kohteiden harvinaisuutta¹⁾. Edellä luetelluista kohteista kolmanneksi viimeisin ja viimeisin on kokoelmaan lisätty Perth:n näyttelyn jälkeen ja välitetyn ulkomaan postin kohteet (muun muassa Brittiläisestä Guianasta Lontoon kautta Hollantiin, Meksikosta Lontoon kautta Ranskaan ja Brasiliasta Lontoon ja Pariisin kautta Sveitsiin) lisäävät myös harvinaisuutta.

Lähdeluettelo

- Alcock, R. et al, British Postmarks, 1960.
- Alcock, R. et al, Maltese Cross Cancellations, 1960.
- Brumell, G., The Local Posts of London 1680-1840.
- Clark, R., Rates to Reform, 2009.
- Danzig, R. et al, The Cancellations of the 1841 Penny Red, 1991.
- Feldman, H., Letter Receivers of London 1652 to 1857 I-II, 1998.
- Harper, R., Numeral and Duplex Cancellations of Great Britain, 2003.
- Lovegrove, J., Herewith My Frank, 1989.
- Moubray, J. Et al, British Letter Mail to Over-seas Destinations 1840-1875, 1992.
- Parmenter, J., Barred Numeral Cancellations of London, 1999.
- Parmenter, J., London Late Fee and Too Late Mail 1840 to 1930, 2002.
- Raguin, M., British Post Office Notices 1666-1799 vol I, 1991.
- Robertson, A., The Maritime Postal History of London, 1960.
- Robertson, A., Great Britain Post Roads, Post Towns and Postal Rates 1635-1839, 1961.
- Robinson, D., For the Port & Carriage of Letters, 1990.
- Staff, F., The Penny Post 1680-1918, 1992.
- Stone, J. The Inland Posts (1392-1672), 1987.
- Tabcart, C., United Kingdom Letter Rates Inland and Overseas 1635 to 1900, 2003.
- Westley, H., The Postal Cancellations of London 1840-1890, 1950.

Willcocks, R., England's Postal History to 1840, 1975.

Willcocks, R. et al, The British County Catalogue of Postal History 3 (London), 1983.

Käytetyt lyhenteet ja typografia

mi	maili
d	penny
1/-	1 shillinki (esimerkiksi "2/5d" = 2 shillinkiä ja 5 pennyä)
single	yhden arkin mukainen postitaksa
double	kahden arkin mukainen postitaksa
[]	Lähdeviittaukset on sijoitettu hakasulkuihin ja itse viittaus tehdään käyttämällä lähteen laatijan sukunimeä ja julkaisu-vuotta.
L	Lontoon leimojen numerointi on tehty Lontoo-keräilijöiden keskuudessa vakiintuneen menettelyn mukaisesti County Cataloguen [Willcocks 1983] mukaan; esimerkiksi L501.

Kokoelman tarina, aiheen johdattelu, on esitetty tällaisella kirjasinlajilla.

Kohdekohtaiset analyysit on esitetty tällaisella kirjasinlajilla.

Eryistä mielenkiintoa omaavat kohteet on kehytetty leveällä syaaninvärisellä kehyksellä.

¹⁾ Xxxxx, sivuilla xx-xx Filatelistin numerossa x/2012.

LUONNOS